

TAEVASKODA EHK PAE

Liivakivipaljandeid on kohalikud läbi aegade kutsunud taevaskodadeks, kuna kõrged paljandiseinad on koos metsamüüri ja ülal kõrguva taevaga otsekui looduse templid. Jõelammidel leiduvad legendikud on olnud rahvakogunemiskohtadeks pidulike sündmuste ja usukommete täitmise puhul. Taevaskojad on ühed Eesti ilusaimad paigad. Kõrgeim paljanditest on 150 meetri pikkune Suur Taevaskoda, mis oma kõrgemas osas on ligi 20 meetri kõrgune. Väike Taevaskoja kõrgus ulatub 10 meetrini. Allikaveed on uuristanud kaljuseina kaks koobast. Esimesest voolab välja Emaläte, teist nimetatakse Neitsikoopaks, kus legendi järgi elab kaunis linalakk neiu, kes koob kuldtegelged kangast.

Taevaskodade ees võib kohata Ahja esinduslinde – kalliskivina erksat jäälindu ja valge maniskiga vesipappi. Jäälinnul on vaatamata oma kirkale sulestikule siiski suurepärase kaitsevõime, sest ülevalt vaadates sulandub sulestik sillerdava jõeveega ning altpoolt vaadates liivakivipaljandiga. Vesipappi võib näha talvisel ajal kiirevoolulistel kinnikülmumata jõelõikudel. Toitu hangib ta sukeldudes ja jõe põhja pidi joostes.

MATKARADA

Saessaare parklast algava Taevaskodade matkaraja pikkus on 3 km. Rada lookleb mõlemal pool jõekaldal, kulgedes kohati all jõelammil, siis jälle üleval paljandi serval. Siit saab nautida kauneid vaateid metsarüpes jõe ja kauniste paljanditele.

Foto: Jäälinde, M. Kose

KÜLASTAJA MEELESPEA

- Hoia mets, jõgi ja jõekaldad puhtana.
- Jäta paljandid kraapimata.
- Kõnni mööda teid, jalg- ja matkaradu.
- Kaitsealal võid korjata marju, seemi ja muid metsaande.
- Telkida ja lõket teha võid ainult selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohas. Tuleohhtlikul ajal on lõkke tegemine keelatud, ka lõkkealustel.
- Eramaal võid viibida päikesetõusust loojanguni, kui ei tekita kahju maavaldajale. Tarastatud/tähistatud eramaal liikumiseks vajad omamõistliku luba.
- Mootorsõidukiga ja jalgrattaga liikle ainult selleks ettenähtud teel ja pargi ainult parklas.
- Veekogudel võid sõita mootorita ujuv vahendiga.
- Looduses liikudes hoia koer rihma otsas.

Kui näed looduse või külastusobjektide kahjustamist, teavita sellest keskkonnainspektsiooni tel 1313.

KAITSEALA VALITSEJA

Keskkonnaamet
Põlva-Valga-Võru regioon
Kalevi 1a, 64503 Räpina
tel 799 0900
polva@keskkonnaamet.ee
www.keskkonnaamet.ee

KESKKONNAAMET

KAITSEALA KÜLASTUSE KORRALDAJA

RMK loodushoiuosakond
Kagu-Eesti piirkond
tel 676 7122
kiidjarve.looduskeskus@rmk.ee
www.rmk.ee

Trükise väljaandmist toetas:
SA Keskkonnainvesteeringute
Keskus

Trükise koostaja: Mari Kala
Esikaane foto: Suur Taevaskoda,
L. Michelson
Küljendus: Akriibia OÜ
Trükk: Actual Print OÜ

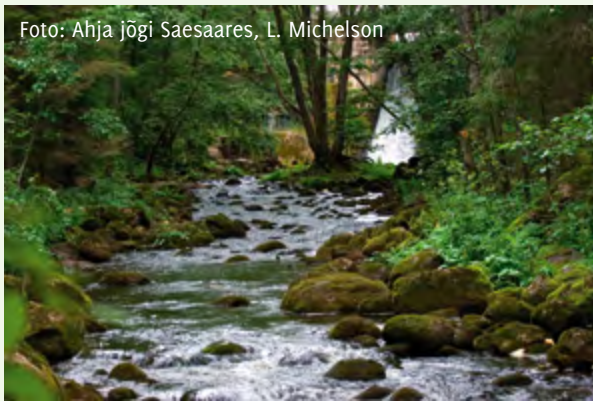
KESKKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS

© Keskkonnaamet, 2012

AHJA
jõe ürgoru
maastikukaitseala

Foto: Ahja jõgi Saesaares, L. Michelson

Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala asub Põlva maakonnas, Ahja jõe keskjooksul, Koorvere ja Otteni (Valgesoo) silla vahelisel lõigul. 1957. aastal moodustatud kaitseala on üks vanemaid Eestis.

Kaitseala sümboliks on Ahja jõe ürgorg koos jõe, selle kallastel kõrguvate liivakivipaljandite, nõlvadel kasvava metsa ja lammidel esinevate niitudega. Kaitsealal esinevad mitmed haruldased ja ohustatud liigid: austria roidputk, alsossi, karukold, mets-vareskold, roomav öövilge, kahelehine käokeel, laanekuklane, mustlaik-apollo, jääлинд ja vesipapp. Jõeelanikest on kaitse all jõeforell, harjus, hink, võldas ja paksukojaline jõekarp.

AHJA JÕGI saab alguse Erastvere järvest ning suubub Ema-jõkke. Kaitsealale jääval 19 km-l lõigul on Ahja ürgoru reljeef kõige vaheldusrikkam. Jõe lang kaitseala lõigus on 1 km kohta kuni 1,6 m, mis annab jõele Eestis haruldase kärestikulise iseloomu. Rahulikumatel lammiosadel loob jõgi rohkelt lookeid ja silmuseid. Jõgi voolab enamasti metsade rüpes, mis kujundavadki oluliselt kaitseala maastikku – siin on kuivad ja valgusküllased nõmme- ja palumetsad ning viljakad laanemetsad.

Kiidjärve-Taevaskoja vahelisel jõelõigul lainetab Saesaare paisjärv, mis tekkis 1951–1953 rajatud hüdroelektrijaama paisu ehitamisega, mille ohvriks langes Eesti suurim ja kauneim Saesaare kärestik.

Ahja jõe ürgoru veerudel paljanduvad Kesk-Devoni Burtnieki lademe liivakivid, mis moodustusid umbes 380 miljonit aastat tagasi rannikumeresel tingimustes. Kaitseala ligikaudu 19 kilomeetri pikkusel lõigul esineb kokku 43 liivakivipaljandit, millede värvus on maaliliselt kirjuvärviline – keeruliselt vahelduvad kollakad, hallikad, roosakasvalged ja lillakaspruunid kihid.

